

Alocasia macrorrhizos (Giant taro)

Classification-

Kingdom- Plantae

Division- Tracheophyta

Class- Magnoliopsida

Order- Alismatales

Family- Araceae

Genus- *Alocasia*

Species- *macrorrhizos*

Habitat- In Punjab, *Alocasia macrorrhizos* is mainly grown as an ornamental plant in gardens, parks, and near houses due to its large, attractive leaves. The plant prefers humid conditions, so it thrives best during the monsoon and post-monsoon seasons.

Morphology- *Alocasia macrorrhizos* is a large, fast-growing, herbaceous perennial plant. It can reach a height of 3 to 5 meters. The plant has enormous, arrowhead-shaped leaves with prominent veins, held on thick, erect stalks. The stem (corm) is thick, starchy, and tuberous. The flowers are borne on a spadix, enclosed in a pale green spathe, though they are rarely seen in cultivation. The entire plant contains calcium oxalate crystals.

Economic Importance-

Widely grown as an ornamental plant for landscaping and decorative purposes. The corm (stem) is edible after proper cooking and is used in traditional cuisines in some cultures.

एलोकेसिया मैक्रोराइज़ोस (मनकंदा)

वर्गीकरण-

जगत: पादप

विभाग : ट्रेकियोफाइटा

वर्ग : लिलियोप्सिडा

क्रम – एलिस्मेटेल्स

कुल – एरेसी

जाति – एलोकेसिया

प्रजाति – मैक्रोराइज़ोस

आवास (Habitat):

पंजाब में, *Alocasia macrorrhizos* को मुख्य रूप से सजावटी पौधे के रूप में बाग़-बगीचों, पार्कों और घरों के पास उगाया जाता है, क्योंकि इसकी पत्तियाँ बड़ी और आकर्षक होती हैं। यह मानसून और उसके बाद के मौसम में अच्छी तरह से पनपता है।

आकृति-विज्ञान (Morphology):

यह एक विशाल, तीव्र गति से बढ़ने वाला शाकीय बहुवर्षीय पौधा है, जो 3 से 5 मीटर तक ऊँचा हो सकता है। इसकी पत्तियाँ बहुत बड़ी, तीर के आकार की और स्पष्ट नसों वाली होती हैं, जो मोटे, सीधे डंठलों पर लगी होती हैं। इसका कंद तना (मोटा, स्टार्चयुक्त और गांठदार होता है। फूल स्पैडिक्स पर आते हैं और एक हल्के हरे रंग की स्पैथ में ढँके होते हैं, लेकिन यह फूल प्रायः दिखाई नहीं देते। पूरा पौधा कैल्शियम ऑक्सालेट क्रिस्टल से युक्त होता है।

आर्थिक महत्व (Economic Importance) :

इसे बागवानी और सजावट के लिए एक सजावटी पौधे के रूप में उगाया जाता है।

इसका कंद पकाने के बाद खाद्य होता है और कुछ स्थानों की पारंपरिक रसोई में उपयोग होता है।

ਐਲੋਕੋਸੀਆ ਮੈਕਰੋਰਾਈਜ਼ੋਸ (ਅਰਵੀ)

ਵਰਗੀਕਰਨ –

ਰਾਜ – ਪੌਦੇ

ਵਿਭਾਗ – ਟਰੇਕਿਓਫਾਈਟਾ

ਵਰਗ – ਮੈਗਨੋਲੀਓਪਸਿਡਾ

ਕ੍ਰਮ – ਐਲਿਸਮੇਟੇਲਸ

ਪਰਿਵਾਰ – ਐਰੇਸੀ

ਜੀਨਸ – ਐਲੋਕੋਸੀਆ

ਪ੍ਰਜਾਤੀ – ਮੈਕਰੋਰਾਈਜ਼ੋਸ

ਆਵਾਸ (Habitat):

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, *Alocasia macrorrhizos* ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਸਜਾਵਟੀ ਪੌਦੇ ਵਜੋਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ, ਬਾਗਾਂ, ਪਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਥਾਵਾਂ ਨੇੜੇ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਨਸੂਨ ਅਤੇ ਮਾਨਸੂਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਆਕਾਰ ਰਚਨਾ (Morphology):

ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ, ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਣ ਵਾਲਾ ਘਾਹੀਲਾ ਬਹੁਸਾਲਾ ਪੌਦਾ ਹੈ ਜੋ 3 ਤੋਂ 5 ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਲੰਬਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ, ਤੀਰ-ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਨੱਸਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੱਤੀਆਂ ਮੋਟੇ, ਥਾਂਮੇ ਹੋਏ ਡੰਡੀਆਂ 'ਤੇ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਤਣਾ ਜਾਂ ਗੰਠ (Corm) ਮੋਟਾ ਤੇ ਸਟਾਰਚ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੁੱਲ ਇੱਕ ਸਪੈਡਿਕਸ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਸਪੈਥ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਪੂਰਾ ਪੌਦਾ calcium oxalate ਕਰਿਸਟਲ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਮਹੱਤਤਾ (Economic Importance):

ਇਸਨੂੰ ਬਾਗਬਾਨੀ ਅਤੇ ਘਰ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਲਈ ਸਜਾਵਟੀ ਪੌਦੇ ਵਜੋਂ ਉਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀ ਗੰਠ ਪਕਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਧਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।